

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36643
Nom	Teoria i història del periodisme
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	10 - Evolució del periodisme i de la comunicació	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
POMARES PASTOR, RICARDO ANGEL	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

L'objectiu de la matèria és apropar els estudiants al coneixement de la producció informativa preferentment dels segles contemporanis, encara que introduint també alguna qüestió del protoperiodisme i tot partint del segle XVIII fins a l'actualitat. L'enfocament dona prioritat a la construcció social de la realitat mitjançant el discurs periodístic com a discurs històric públic del present de cada època, de manera que ajuda també a comprendre la funció i l'ús del periodisme de hui. Els continguts fan referència de manera comparativa a Espanya i sobre tot a alguns països d'Europa Occidental i dels Estats Units.

Pel que fa a la part teòrica, s'introdueix i analitza l'anomenat camp periodístic, els conceptes propis i els principals corrents teòrics del periodisme, a la vegada que es considera els mitjans més significatius de cada període, tot fent menció de la condició professional i de les rutines productives de les diferents èpoques. Tot això s'aprofita per a alguns debats i pràctiques amb els estudiants a fi d'induir una reflexió col·lectiva sobre els periodisme i els periodistes en termes de passat-present i amb l'objectiu de que els alumnes adquirisquen la capacitat de relacionar fets, fenòmens i la seua possible comparació amb aspectes relativament similars a l'època actual.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És convenient tindre aprovada l'assignatura d'Història de la Comunicació de primer
Es recomana un coneixement bàsic de anglès i elemental del francès, italià i portuguès, atès que es farà servir alguna documentació i hemerografia en aquestes llengües, a més de en català i castellà

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1334 - Grau en Periodisme

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Distingir les principals tradicions periodístiques occidentals i la seua evolució segons els elements més significatius.
- Explicar les modalitats periodístiques fonamentals amb els suports o mitjans de referència per comprendre el camp periodístic de cada època.
- Identificar els periodistes rellevants i situar-los en el seu context socio-professional.
- Relacionar críticament els diferents discursos periodístics amb els discursos històrics - contemporanis

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció i antecedents del periodisme del segle XX

El gran canvi periodístic: del públic burgés al públic obrer. Opinar i informar, dos necessitats de les noves societats del s. XIX. El vot i la premsa de partit. L'anunci i la premsa d'empresa. Les xarxes de comunicació, les normes de premsa i el paper de l'Estat.

2. El creixement del mercat periodístic: el paper de l'Estat (1830-1848)

Noves realitats socials, nous públics, noves ofertes periodístiques. Construir la nació, articular el territori, nous reptes de la premsa. La internacionalització de la notícia. La industrialització de la premsa. I el laparició duna filosofia empresarial.

3. El periodisme de l'era industrial (1848-1873)

La irrupció d'un nou públic consumidor: les capes populars de les grans ciutats. Claus de la nova premsa: més barata, més ben editada, més amplament consumida. Els models europeus i americans. El paper de la guerra en el desenvolupament del periodisme informatiu.

4. El periodisme del bel·licisme generalitzat

El món amb imatges: els noticiaris cinematogràfics (del naixement fins a la seva consolidació i estancament). La propaganda en la tasca periodística dentreguerres i la conformació de dos models de comunicació per a la informació durant la guerra freda. El fotoperiodisme i els corresponsals a la Guerra Civil espanyola.

5. Levolució periodística després de la segona guerra mundial

Lesplendor de la informació radiofònica abans de la popularització dels telenotícies. El periodisme interpretatiu i danàlisi. El columnisme influent. El desenvolupament del periodisme de qualitat: capçaleres emblemàtiques. Evolució, transformació i crisi de la premsa en paper. Els nous periodismes. Infografisme i tecnoinformació.

6. Transformacions del periodisme de les darreres dècades

El model estàndard dinformatiu de televisió; el reporterisme audiovisual. L'experiència de la CNN i altres cadenes tot notícies. Condicions i condicionaments del periodisme al nostre país en les darreres dècades. De linformació-espectacle a la crisi del periodisme. El fenomen Internet i el nou entorn digital (el ciberperiodisme).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	25,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Estudi i treball autònom	22,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Un cert coneixement del passat del periodisme i del què ha suposat en cada època no només és necessari per a la formació d'un futur professional d'aquest camp sociocultural, sinó també per tenir consciència del paper que hi ha jugat i juga la producció periodística, en tant que discurs històric de gran influència social, en el desenvolupament de la democràcia i de la llibertat. Aquest saber específic, a més, resulta útil socialment a un futur professional del periodisme, atès que ajuda a millorar i fins i tot a innovar des de la tradició pròpia o des de la comparació amb altres corrents i modalitats internacionals.

I en períodes de transformació o de metamorfosi dels mitjans i del sentit de la informació, com és el cas d'ara en una societat oberta i global, el coneixement del passat ajuda a pensar i actuar críticament en el binomi diacronia-sincronia.

- Classes teòriques: Classes teòriques per explicar el temari del programa, comentar i debatre algunes qüestions.
- Classes pràctiques: exposant els estudiants els treballs planificats.
- Altres activitats no presencials: lectura dels textos seleccionats.

AVALUACIÓ

CONTINUA I FINAL

1. Examen del temari exposat a classe, prova tipus test amb un valor de 5 punts.
2. Realització de pràctiques a classe. 2 punts.
3. Treball pràctic en equip: 3 punts. Estudi de casos a partir de la reconstrucció biogràfica d'un gran periodista. El treball serà en equip, constarà de 15 a 25 fulls per una cara, i s'entregarà en l'aula virtual abans de finalitzar el curs.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BARRERA, C. (coord.). (2004). *Historia del periodismo universal*. Barcelona: Ariel Comunicació.
- BORDERÍA, E., LAGUNA, A. y MARTÍNEZ, F.A. (2015). *Historia social de la comunicación. Mediaciones y públicos*. Madrid: Síntesis.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI. i MARÍN OTTO, E. (eds.) (1999). *Historia del periodismo universal*. Madrid: Síntesis.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI.; GUTIÉRREZ LOZANO, J.F. i PALAU SAMPIO, D. (2013). *La calidad periodística. Teorías, investigaciones y sugerencias profesionales*. Barcelona/Castelló/València: UAB, UJI, UPF, UV.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI. (2010). *Periodistes i periodismes a Espanya i al País Valencià. Sociopolítica i cultura professional dels informadors*, *Arxius de Ciències Socials*, núm, 23, pp. 17-36.
- MARÍN, C. (2017). *Reportalismo en televisión*. Barcelona: Gedisa.
- HALLIN, D. C. i MANCINI, P. (2008). *Sistemas mediáticos comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política*. Barcelona: Hacer Editorial.
- MUHLMANN, G. (2004). *Une histoire politique du journalisme (XIXe.-XXe. Siècle)*. París: PUF.
- NEVEU, É. (2004). *Sociologie du journalisme*. París: La Découv